

13.2 ตารางสรุปฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13.2.1 ตารางสรุปงบการเงินเฉพาะกิจการ

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินเฉพาะกิจการ (ปรับปรุงใหม่)							
	31 ธ.ค. 2559		31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	37.63	14.38	42.94	14.28	111.11	29.85	340.57	56.75
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียน	91.99	35.15	79.45	26.43	75.92	20.38	58.17	9.69
ลูกหนี้อื่น - ต้นทุนค่าบริการจ่ายล่วงหน้า	45.69	17.46	53.75	17.88	61.07	16.39	63.32	10.55
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	11.61	4.44	11.05	3.68	10.82	2.90	12.87	2.15
สินค้ายคงเหลือ	17.08	6.53	36.75	12.22	23.46	6.30	20.48	3.41
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-		17.03	5.67	1.90	0.51	0.26	0.04
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	203.99	77.96	240.97	80.15	284.28	76.60	495.68	82.59
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน								
เงินลงทุนในบริษัทย่อย	5.26	2.01	5.26	1.75	6.12	1.64	6.12	1.02
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	42.67	16.31	41.78	13.90	67.00	17.98	78.04	13.00
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1.04	0.40	0.90	0.30	1.81	0.49	2.53	0.42
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	8.00	3.06	11.24	3.74	12.75	3.42	17.34	2.89
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	0.71	0.27	0.48	0.16	0.59	0.16	0.44	0.07
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	57.67	22.04	59.66	19.85	88.28	23.70	104.47	17.41
รวมสินทรัพย์	261.66	100.00	300.63	100.00	372.56	100.00	600.15	100.00
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	8.33	3.18	14.22	1.73	-	-	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียน	80.33	30.70	89.12	29.64	89.49	24.02	71.06	11.84
เจ้าหนี้อื่น - รายได้รับล่วงหน้า	110.18	42.11	137.28	45.66	161.38	43.32	172.06	28.67
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	-	-	-	-	6.06	1.63	1.02	0.17
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2.12	0.81	2.90	0.96	0.73	0.20	-	-
ประมาณการหนี้สินหมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	-	-	0.72	0.24	0.25	0.07	0.31	0.05
หนี้สินทางการเงินหมุนเวียนอื่น	0.57	0.22	0.04	0.01	-	-	-	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน	201.53	77.02	244.27	81.25	257.91	69.23	244.44	40.73

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินเฉพาะกิจการ (ปรับปรุงใหม่)							
	31 ธ.ค. 2559		31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
หนี้สินไม่หมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	13.88	5.30	0.98	0.33	-	-	-	-
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	10.57	4.04	14.11	4.69	16.22	4.35	31.11	5.18
ภาระผูกพันในการเพิ่มการลงทุนในกองทุนการรื้อถอน	0.48	0.18	0.48	0.16	-	-	-	-
หนี้สินทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น	0.07	0.03	-	-	-	-	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	24.99	9.55	15.57	5.18	16.22	4.35	31.11	5.18
รวมหนี้สิน	226.52	86.57	259.85	86.43	274.13	73.58	275.55	45.91
ส่วนของผู้ถือหุ้น								
ทุนเรือนหุ้น								
ทุนจดทะเบียน	9.00	3.44	36.00	11.97	82.80	22.22	140.00	23.33
ส่วนเกิน (ต่ำ) มูลค่าหุ้นสามัญ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	146.73	24.45
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	9.00	3.44	36.00	11.97	82.80	22.22	140.00	23.33
กำไรสะสม								
จัดสรรแล้ว - สำรองตามกฎหมาย	0.90	0.34	1.90	0.63	5.80	1.56	8.44	1.41
ยังไม่ได้จัดสรร	25.24	9.65	2.88	0.96	9.83	2.64	29.43	4.90
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	35.14	13.43	40.78	13.57	98.43	26.42	324.59	54.09
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	261.66	100.00	300.62	100.00	372.56	100.00	600.15	100.00

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	งบการเงินเฉพาะกิจการ (ปรับปรุงใหม่)							
	ปี 2559*		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้								
รายได้จากการขาย	311.58	61.89	321.45	61.49	452.74	65.69	406.27	60.95
รายได้จากการบริการ	183.63	36.47	191.35	36.60	226.31	32.83	250.82	37.63
รายได้อื่น	8.25	1.64	10.00	1.91	10.21	1.48	9.46	1.42
รวมรายได้	503.47	100.00	522.80	100.00	689.26	100.00	666.55	100.00
ต้นทุนและค่าใช้จ่าย								
ต้นทุนขาย	202.26	40.17	192.62	36.84	257.39	37.34	242.95	36.45
ต้นทุนการให้บริการ	69.53	13.81	86.46	16.54	99.08	14.38	108.86	16.33
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	119.86	23.81	124.24	23.76	145.73	21.14	156.80	23.52
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	84.78	16.84	83.89	16.05	89.00	12.91	90.30	13.55
รวมค่าใช้จ่าย	476.42	94.63	487.22	93.19	591.21	85.77	598.91	89.85
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่ายทางการเงินและภาษีเงินได้	27.04	5.37	35.59	6.81	98.05	14.23	67.64	10.15
ต้นทุนทางการเงิน	0.88	0.18	0.93	0.18	0.26	0.04	(0.01)	(0.00)
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	26.16	5.20	34.66	6.63	97.79	14.19	67.63	10.15
ภาษีเงินได้	4.61	0.92	7.56	1.45	19.92	2.89	(14.69)	(2.20)
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	21.55	4.28	27.10	5.18	77.86	11.30	52.94	7.94
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น								
กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของผลประโยชน์พนักงาน	-	-	(1.74)	(0.33)	-	-	(5.86)	(0.88)
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน	-	-	-	-	-	-	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับงวด	-	-	(1.74)	(0.33)	-	-	-	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	21.55	4.28	25.36	4.85	77.86	11.30	47.08	7.06
กำไรสุทธิต่อหุ้น (Fully Diluted) (บาท)	239.39		75.28		0.47		0.19	
กำไรสุทธิต่อหุ้น (Weighted Average) (บาท)	239.39		105.29		1.04		0.26	
มูลค่าที่ตราไว้ (บาท)	100.00		100.00		0.50		0.50	

* ข้อมูลปี 2559 จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

งบกระแสเงินสด (หน่วย : ล้านบาท)	งบการเงินเฉพาะกิจการ (ปรับปรุงใหม่)			
	ปี 2559*	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
<u>กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน</u>				
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษี	26.16	34.66	97.79	67.63
ปรับรายการที่กระทบกำไร (ขาดทุน) เป็นเงินสดรับ (จ่าย)				
ต้นทุนทางการเงิน	0.88	0.93	0.26	0.01
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	35.10	1.69	(24.92)	(6.42)
สินค้าคงเหลือ	0.53	(19.81)	13.84	2.12
สินทรัพย์อื่น	(0.11)	(16.81)	14.51	(1.78)
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	45.88	35.89	24.66	(7.72)
หนี้สินอื่น	3.47	(1.07)	(2.07)	-
ค่าเสื่อมราคา ค่าสูญสิ้นและค่าตัดจำหน่าย	7.26	7.39	7.76	10.07
ประมาณการหนี้สิน (โอนกลับ)	5.35	3.24	3.60	7.87
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น	(0.11)	0.03	(0.16)	0.05
หนี้สูญ และหนี้สงสัยจะสูญ (กลับรายการ)	(0.06)	7.73	0.15	1.86
ขาดทุนจากการปรับมูลค่าสินค้า (กลับรายการ)	0.59	0.14	(0.56)	0.86
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	(0.42)	(0.02)	(0.03)	(1.29)
เงินสดที่เกิดจากการลงทุนหรือการกู้ยืม	(0.38)	(0.76)	1.67	(0.43)
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	47.01	53.24	136.49	72.83
จ่ายภาษีเงินได้	(11.66)	(7.81)	2.69	(1.42)
เงินสดรับ (จ่าย) อื่นจากกิจกรรมดำเนินงาน-เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน	-	(0.10)	(0.37)	(0.24)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	35.35	45.34	138.81	71.17
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน</u>				
เงินสดรับเพื่อขายบริษัทย่อย	-	-	-	0.43
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อบริษัทย่อย	(3.95)	-	(0.86)	-
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	0.47	0.08	0.10	3.49
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(28.20)	(6.21)	(32.71)	(22.70)
เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	-	-	0.02
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(0.50)	(0.22)	(1.25)	(1.35)
เงินจ่ายล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่นหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	(3.65)	(7.10)	(2.60)	(3.07)
เงินสดรับชำระคืนจากเงินจ่ายล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่นหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	5.71	0.12	3.12	2.49
ดอกเบี้ยรับ	1.06	0.76	1.45	0.63
ขาดทุนจากการด้อยค่าของเงินลงทุนในบริษัทย่อย	12.07	-	-	-
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมการลงทุน	(16.99)	(12.57)	(32.75)	(20.06)
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน</u>				
เงินสดจากการออกหุ้นทุน	-	27.00	46.80	203.93
เงินสดรับจากเงินกู้ยืม	17.00	-	-	-

งบกระแสเงินสด (หน่วย : ล้านบาท)	งบการเงินเฉพาะกิจการ (ปรับปรุงใหม่)			
	ปี 2559*	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
เงินสดจ่ายชำระหนี้ระยะสั้น	(6.83)	(6.21)	(17.38)	-
เงินสดที่ผู้เช่าจ่ายเพื่อลดจำนวนหนี้สินซึ่งเกิดขึ้นจากสัญญาเช่าการเงิน	(1.04)	(0.59)	(0.04)	(0.73)
เงินปันผลจ่าย	(6.50)	(46.72)	(67.02)	(24.84)
ดอกเบี้ยจ่าย	(0.89)	(0.93)	(0.26)	(0.01)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	1.74	(27.45)	(37.90)	178.35
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) - สุทธิ	20.09	5.31	68.17	229.46
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	17.53	37.63	42.94	111.11
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	37.63	42.94	111.11	340.57

*ข้อมูลปี 2559 จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

13.2.2 ตารางสรุปงบการเงินรวม

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินรวม (ปรับปรุงใหม่)							
	31 ธ.ค. 2559		31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สินทรัพย์								
สินทรัพย์หมุนเวียน								
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	40.41	14.79	48.51	15.62	115.08	30.33	353.67	57.47
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียน	97.86	35.81	84.43	27.19	84.79	22.35	65.98	10.72
ลูกหนี้อื่น - ต้นทุนค่าบริการจ่ายล่วงหน้า	46.68	17.08	55.29	17.80	62.81	16.56	64.59	10.50
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น	3.98	1.46	4.09	1.32	-	-	-	-
สินค้านคงเหลือ	18.88	6.91	38.73	12.47	26.54	7.00	23.54	3.83
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	-	-	17.42	5.61	2.08	0.55	0.29	0.05
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	207.82	76.05	248.46	80.01	291.29	76.78	508.07	82.55
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน								
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	54.75	20.03	52.16	16.80	75.50	19.90	89.64	14.56
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1.05	0.38	0.90	0.29	1.88	0.49	2.56	0.42
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี	8.12	2.97	7.67	2.47	9.40	2.48	14.22	2.31
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1.54	0.57	1.35	0.44	1.32	0.35	0.95	0.15
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	65.46	23.95	62.08	19.99	88.10	23.22	107.38	17.45
รวมสินทรัพย์	273.28	100.00	310.54	100.00	379.39	100.00	615.45	100.00
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น								
หนี้สินหมุนเวียน								
เงินเบิกเกินบัญชีและเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	8.33	3.05	14.22	4.58	-	-	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียน	85.99	31.47	93.90	30.24	94.21	24.83	78.57	12.77
เจ้าหนี้อื่น - รายได้รับล่วงหน้า	112.63	41.21	140.74	45.32	165.52	43.63	175.42	28.50

งบแสดงฐานะการเงิน	งบการเงินรวม (ปรับปรุงใหม่)							
	31 ธ.ค. 2559		31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	-	-	-	-	6.06	1.60	1.02	0.17
ส่วนของหนี้สินระยะยาวที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	2.12	0.77	2.90	0.93	0.73	0.19	-	-
ประมาณการหนี้สินหมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	-	-	0.72	0.23	0.29	0.08	0.35	0.06
ประมาณการหนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	-	-	-	-	-	-
หนี้สินทางการเงินหมุนเวียนอื่น	1.29	0.47	0.88	0.28	-	-	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	-	-	0.07	0.02	-	-	-	-
รวมหนี้สินหมุนเวียน	210.36	76.97	253.43	81.61	266.81	70.72	255.36	41.49
หนี้สินไม่หมุนเวียน								
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	13.88	5.08	0.98	0.32	-	-	-	-
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	12.58	4.60	16.54	5.32	19.52	5.15	36.45	5.92
ภาระผูกพันในการเพิ่มการลงทุนในกองทุนการรื้อถอน	0.69	0.25	0.69	0.22	0.21	0.06	0.22	0.04
หนี้สินทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น	0.96	0.35	-	-	-	-	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	28.11	10.29	18.21	5.86	19.73	5.20	36.67	5.96
รวมหนี้สิน	238.47	87.26	271.64	87.47	286.54	75.53	292.02	47.45
<u>ส่วนของผู้ถือหุ้น</u>								
ทุนเรือนหุ้น								
ทุนจดทะเบียน	9.00	3.29	36.00	11.59	82.80	21.82	140.00	22.75
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	9.00	3.29	36.00	11.59	82.80	21.82	140.00	22.75
ส่วนเกิน (ต่ำ) มูลค่าหุ้นสามัญ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	146.73	23.84
ส่วนเกิน (ต่ำ) จากการรวมธุรกิจภายใต้การควบคุมเดียวกัน	0.95	0.35	0.95	0.31	0.95	0.25	0.96	0.16
กำไรสะสม								
จัดสรรแล้ว - สรรองตามกฎหมาย	0.90	0.33	1.90	0.61	5.80	1.53	8.44	1.37
ยังไม่ได้จัดสรร	22.62	8.28	(1.71)	(0.55)	2.89	0.76	25.87	4.20
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	(0.04)	(0.01)	0.33	0.11	0.41	0.11	1.94	0.32
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	33.44	12.23	37.47	12.07	92.86	24.47	323.93	52.63
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	1.38	0.50	1.43	0.46	-	-	(0.50)	(0.08)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	34.81	12.74	38.90	12.53	92.86	24.47	323.43	52.55
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	273.28	100.00	310.54	100.00	379.39	100.00	615.45	100.00

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	งบการเงินรวม (ปรับปรุงใหม่)							
	ปี 2559*		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้								
รายได้จากการขาย	328.65	60.82	337.67	59.92	477.85	64.67	441.68	60.09
รายได้จากการบริการ	203.31	37.62	215.71	38.28	251.17	33.99	285.30	38.82
รายได้อื่น	8.43	1.56	10.11	1.79	9.94	1.34	7.99	1.09
รวมรายได้	540.39	100.00	563.48	100.00	738.96	100.00	734.97	100.00
ค่าใช้จ่าย							-	-
ต้นทุนขาย	199.08	36.84	200.87	35.65	269.76	36.51	259.34	35.29
ต้นทุนการให้บริการ	85.79	15.87	94.90	16.84	107.51	14.55	120.96	16.46
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	135.53	25.80	138.20	24.53	160.44	21.71	176.30	23.99
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	90.88	16.82	91.76	16.28	106.00	14.34	106.16	14.44
รวมค่าใช้จ่าย	511.27	94.61	525.74	93.30	643.70	87.11	662.76	90.18
กำไร (ขาดทุน) ก่อนค่าใช้จ่าย ทางการเงินและภาษีเงินได้	29.11	5.39	37.74	6.70	95.26	12.89	72.21	9.82
ต้นทุนทางการเงิน	1.05	0.29	1.00	0.18	0.29	0.04	0.01	0.00
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้	28.06	5.19	36.74	6.52	94.96	12.85	72.20	9.82
ภาษีเงินได้	6.83	1.26	9.01	1.60	19.73	2.67	14.59	1.98
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	21.23	3.93	27.73	4.92	75.24	10.18	57.63	7.84
กำไรเบ็ดเสร็จอื่น								
ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากการ แปลงค่าทางการเงิน	(0.08)	(0.02)	0.36	0.06	(0.20)	(0.03)	0.21	0.03
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ ของผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้	-	-	(1.78)	(0.32)	-	-	(6.59)	(0.90)
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	21.15	3.91	26.31	4.67	75.04	10.15	51.25	6.97
การแบ่งปันกำไร								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	21.69		27.59		75.52		57.49	
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจ ควบคุม	(0.46)		0.15		(0.28)		0.14	
รวม	21.23		27.73		75.24		57.63	
การแบ่งปันกำไรเบ็ดเสร็จรวม								
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	21.60		26.26		75.32		51.11	
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจ ควบคุม	(0.46)		0.05		(0.28)		0.14	
รวม	21.15		26.31		75.04		51.25	
กำไรสุทธิต่อหุ้น (Fully Diluted) (บาท)	240.98		76.63		0.46		0.21	
กำไรสุทธิต่อหุ้น (Weighted Average) (บาท)	240.98		108.20		1.01		0.28	
มูลค่าที่ตราไว้ (บาท)	100.00		100.00		0.50		0.50	

* ข้อมูลปี 2559 จัดทำโดยฝ่ายบริหารของบริษัทฯ เพื่อประโยชน์ในการเปรียบเทียบ

งบกระแสเงินสด (หน่วย : ล้านบาท)	งบการเงินรวม (ปรับปรุงใหม่)			
	ปี 2559*	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
<u>กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน</u>				
กำไร (ขาดทุน) ก่อนภาษีเงินได้สำหรับปี	28.06	36.74	94.96	72.20
ปรับรายการที่กระทบกำไร (ขาดทุน) เป็นเงินสดรับ (จ่าย)				
ต้นทุนทางการเงิน	1.05	0.93	0.29	0.01
ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่น	(36.18)	2.33	(25.83)	(4.57)
สินค้าคงเหลือ	(0.53)	(20.05)	12.66	2.12
สินทรัพย์อื่น	0.33	(17.20)	15.44	2.22
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น	49.17	36.02	25.27	(5.71)
หนี้สินอื่น	(3.47)	(0.99)	(2.13)	-
ค่าเสื่อมราคา ค่าสูญสิ้นและค่าตัดจำหน่าย	10.09	10.47	10.36	12.91
ประมาณการหนี้สิน (โอนกลับ)	6.20	3.77	4.78	9.15
ขาดทุน (กำไร) จากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น	(0.11)	0.03	(0.17)	0.05
หนี้สูญ และหนี้สงสัยจะสูญ (กลับรายการ)	(0.06)	0.19	0.01	(0.12)
ขาดทุนจากการปรับมูลค่าสินค้า (กลับรายการ)	0.62	0.21	(0.47)	0.88
ขาดทุน (กำไร) จากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	(0.40)	(0.15)	0.05	(0.95)
การปรับปรุงอื่นด้วยรายการที่ไม่ใช่เงินสด - ตัดจำหน่ายสินทรัพย์	0.00	0.00	0.00	0.40
เงินสดที่เกิดจากการลงทุนหรือการกู้ยืม	(0.29)	(0.26)	(1.53)	(0.02)
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	54.49	52.03	133.71	88.57
ภาษีเงินได้รับคืน (จ่ายออก)	(11.80)	(6.58)	2.52	(1.95)
เงินสดรับ (จ่าย) อื่นจากกิจกรรมดำเนินงาน-เงินสดจ่ายผลประโยชน์พนักงาน	-	(0.27)	(0.64)	(0.24)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมดำเนินงาน	42.69	45.19	135.58	86.38
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน</u>				
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อบริษัทย่อย	-	-	(0.86)	-
เงินสดรับจากการขายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	0.47	0.62	0.10	3.78
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	(31.12)	(7.97)	(33.56)	(29.69)
เงินสดรับจากการขายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	-	-	0.02
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(0.50)	(0.22)	(1.34)	(1.35)
เงินจ่ายล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่นหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	-	(0.10)	-	-
เงินสดรับชำระคืนจากเงินจ่ายล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่นหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	4.89	-	3.17	-
ดอกเบี้ยรับ	1.00	0.26	2.45	0.65

เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมการลงทุน	(25.27)	(7.42)	(30.05)	(26.59)
<u>กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน</u>				
เงินสดจ่ายจากการเปลี่ยนแปลงส่วนได้เสียในความเป็นเจ้าของในบริษัท ย่อยที่ไม่ได้มีผลทำให้สูญเสียการควบคุม	0.28	-	-	-
เงินสดรับจากการออกหุ้นทุน	-	27.00	46.80	203.93
เงินสดรับจากเงินกู้ยืม	17.00	-	-	-
เงินสดจ่ายชำระหนี้เงินกู้ยืม	(6.70)	(6.23)	(17.38)	-
เงินสดที่ผู้เช่าจ่ายเพื่อลดจำนวนหนี้สินซึ่งเกิดขึ้นจากสัญญาเช่าการเงิน	(2.69)	(1.37)	(0.88)	(0.73)
เงินปันผลจ่าย	(6.50)	(46.72)	(67.02)	(24.84)
ดอกเบี้ยจ่าย	(1.39)	(0.93)	(0.29)	(0.01)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	-	(28.24)	(38.77)	178.35
ผลกระทบของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	(0.08)	(1.42)	(0.20)	0.45
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) - สุทธิ	17.34	8.10	66.56	238.59
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดต้นปี	23.07	40.41	48.51	115.08
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดสิ้นปี	40.41	48.51	115.08	353.67

หมายเหตุ : 1/ ปรับเป็นตัวเลขเต็มปีเพื่อการเปรียบเทียบ

13.3 ตารางสรุปอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญจากงบการเงินรวม

รายการ	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
<u>อัตราส่วนสภาพคล่อง</u>				
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	0.99	0.98	1.09	1.99
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า)	0.66	0.52	0.75	1.64
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด (เท่า)	0.23	0.19	0.52	0.33 ^{1/}
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (เท่า)	8.19	7.34	10.37	11.58 ^{1/}
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	43.98	49.02	34.71	31.09
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (เท่า)	13.97	9.63	10.96	14.06 ^{1/}
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	25.77	37.37	32.86	25.61
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ (เท่า)	7.86	6.00	7.72	10.15 ^{1/}
ระยะเวลาชำระหนี้ (วัน)	45.81	59.97	46.63	35.46
Cash Cycle (วัน)	23.94	26.43	20.95	21.24
<u>อัตราส่วนแสดงความสามารถในการหาทำไร</u>				
อัตรากำไรขั้นต้น - จากการขาย (%)	39.43	40.51	43.55	41.28
อัตรากำไรขั้นต้น - จากการบริการ (%)	57.80	56.00	57.20	57.60
อัตรากำไรขั้นต้น (%)	46.45	46.55	48.25	47.69
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (%)	3.89	4.99	11.70	8.83
อัตรากำไรอื่น (%)	1.56	1.79	1.34	1.09
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร (%)	206.43	163.50	158.91	134.52
อัตรากำไรสุทธิ (%)	3.93	4.92	10.18	7.84
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (%)	87.90	77.81	115.89	27.58 ^{1/}
<u>อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน</u>				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (%)	9.08	9.50	21.81	11.58 ^{1/}
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (%)	71.94	70.76	133.54	84.64 ^{1/}
อัตราการใช้หนี้สินของสินทรัพย์ (เท่า)	2.31	1.93	2.14	1.48 ^{1/}
<u>อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน</u>				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	7.13	7.25	3.09	0.90
อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.55	0.13	0.01	-
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (เท่า)	52.88	56.91	453.21	12,619.71
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (เท่า)	0.9	0.72	1.13	3.38
อัตราการจ่ายเงินปันผล (%)	170.43	92.25	98.68	-

หมายเหตุ : 1/ ปรับเป็นตัวเลขเต็มปีเพื่อการเปรียบเทียบ

14. คำอธิบายและการวิเคราะห์ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

14.1 ภาพรวมของผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

กลุ่มบริษัทฯ ประกอบธุรกิจจัดจำหน่ายโซลูชันสำหรับการออกแบบอย่างครบวงจร ทั้งซอฟต์แวร์สำหรับออกแบบอุตสาหกรรม (Mechanical Solution : MEC) และสถาปัตยกรรมและการก่อสร้าง (Architecture Engineering & Construction : AEC) รวมถึงผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ (Hardware) ได้แก่ เครื่องพิมพ์ 3 มิติ (3D Printing) และเครื่องสแกน 3 มิติ (3D Scanner) ตลอดจนการให้บริการต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่อง โดยได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนจำหน่ายจากเจ้าของผลิตภัณฑ์ชั้นนำระดับโลก ไม่ว่าจะเป็นซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS จาก Dassault Systems SOLIDWORKS Corporation, ซอฟต์แวร์ ARCHICAD จาก Graphisoft SE, เครื่องพิมพ์ 3 มิติ (3D Printer) Stratasys จาก Stratasys AP Limited และเครื่องสแกน 3 มิติ (3D Scanner) GOM จาก Gom GmbH. นอกจากนี้ เพื่อเป็นการเติมเต็มโซลูชันด้านการออกแบบ 3 มิติ ให้สามารถตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าได้อย่างครบวงจร กลุ่มบริษัทฯ จึงมีการให้บริการฝึกอบรมการใช้งานซอฟต์แวร์สำหรับการออกแบบและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และบริการผลิตชิ้นงานต้นแบบ (Prototype) ด้วยเทคโนโลยีเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ยิ่งไปกว่านั้น กลุ่มบริษัทฯ ยังมีการขยายตลาดไปยังประเทศอินโดนีเซียผ่าน PT. Indonesia AppliCAD ซึ่งบริษัทฯ ถือหุ้นในสัดส่วนร้อยละ 67 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กลุ่มบริษัทฯ มุ่งมั่นที่จะนำเสนอผลิตภัณฑ์และเทคโนโลยีการออกแบบที่ดีที่สุด เพื่อสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับลูกค้า ด้วยการสรรหาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ๆ เพื่อต่อยอดธุรกิจให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ได้รับความไว้วางใจทั้งจากลูกค้าและเจ้าของผลิตภัณฑ์เพิ่มมากขึ้น และทำให้ผลประกอบการของกลุ่มบริษัทฯ มีการเติบโตต่อเนื่อง โดยปี 2559 - 2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้รวมจำนวน 540.39 ล้านบาท จำนวน 563.48 ล้านบาท จำนวน 738.96 ล้านบาท และจำนวน 734.97 ล้านบาท ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันกำไรสุทธิของกลุ่มบริษัทฯ ก็เพิ่มขึ้นจากจำนวน 21.23 ล้านบาท ในปี 2559 เป็นจำนวน 27.73 ล้านบาท ในปี 2560 จำนวน 75.24 ล้านบาท ในปี 2561 และจำนวน 57.63 ล้านบาท ในปี 2562

14.2 การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

14.2.1 รายได้

ในปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้รวมจำนวน 540.39 ล้านบาท จำนวน 563.48 ล้านบาท จำนวน 738.96 ล้านบาท และจำนวน 734.97 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ รายได้รวมของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วย รายได้จากการขาย รายได้จากการบริการ และรายได้อื่น โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ประเภทบริการ	ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
รายได้จากการขาย	328.65	60.82	337.67	59.92	477.85	64.67	441.68	60.09
รายได้จากการบริการ	203.31	37.62	215.71	38.28	251.17	33.99	285.30	38.82
รายได้อื่น	8.43	1.56	10.11	1.79	9.94	1.34	7.99	1.09
รวมรายได้	540.39	100.00	563.48	100.00	738.96	100.00	734.97	100.00

รายได้จากการขาย

ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายจำนวน 328.65 ล้านบาท จำนวน 337.67 ล้านบาท และจำนวน 477.85 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 2.74 และร้อยละ 41.52 ตามลำดับ และสำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายจำนวน 441.68 ล้านบาท ลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อน ซึ่งมีจำนวน 477.85 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 7.57 โดยรายได้จากการขายของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วย รายได้จากการขายซอฟต์แวร์ และรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ประเภท	ปี 2559		ปี 2560			ปี 2561			ปี 2562		
	ล้านบาท	สัดส่วน (%)	ล้านบาท	สัดส่วน (%)	อัตราการเติบโต (%)	ล้านบาท	สัดส่วน (%)	อัตราการเติบโต (%)	ล้านบาท	สัดส่วน (%)	อัตราการเติบโต (%)
รายได้จากการขายซอฟต์แวร์	253.43	77.11	272.13	80.59	7.38	319.34	66.83	17.35	287.38	65.07	(10.01)
รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ (ฮาร์ดแวร์)	75.22	22.89	65.53	19.41	(12.88)	158.51	33.17	141.88	154.30	34.93	(2.66)
รวมรายได้จากการขาย	328.65	100.00	337.67	100.00	2.74	477.85	100.00	41.52	441.68	100.00	(7.57)

(1) รายได้จากการขายซอฟต์แวร์

รายได้จากการขายซอฟต์แวร์ถือเป็นรายได้หลักของกลุ่มบริษัทฯ คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 70-80 ของรายได้จากการขาย สามารถแบ่งเป็น ซอฟต์แวร์สำหรับการออกแบบอุตสาหกรรม (MEC) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 65 ของรายได้จากการขายซอฟต์แวร์ และซอฟต์แวร์สำหรับการออกแบบสถาปัตยกรรมและการก่อสร้าง (AEC) คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 35 ของรายได้จากการขายซอฟต์แวร์ โดยกลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายซอฟต์แวร์จำนวน 253.43 ล้านบาท ในปี 2559 และเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 272.13 ล้านบาท ในปี 2560 คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 7.38 เป็นผลจากการเติบโตของรายได้จากการขายซอฟต์แวร์ในกลุ่ม MEC ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.67 ซึ่งสอดคล้องกับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่ขยายตัวร้อยละ 2.93 โดยมีปัจจัยหลักจากการขยายตัวการผลิตในกลุ่มอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก เช่น คอมพิวเตอร์ และส่วนประกอบ และยานยนต์ เป็นต้น ในขณะที่รายได้จากการขายซอฟต์แวร์ในกลุ่ม AEC เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 0.69 จากปีก่อนหน้า เนื่องจากได้รับผลกระทบจากการที่ภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างในประเทศหดตัวลงร้อยละ 1.0 ในปี 2560 ส่งผลให้ลูกค้าชะลอการสั่งซื้อซอฟต์แวร์ในกลุ่ม AEC สำหรับปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายซอฟต์แวร์จำนวน 319.34 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.35 จากปีก่อนหน้า โดยรายได้จากการขายซอฟต์แวร์ในกลุ่ม MEC เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.17 เติบโตใกล้เคียงกับในปี 2560 สอดคล้องกับการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมการผลิตที่ขยายตัวร้อยละ 2.99 จากการที่อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ขยายตัวเพิ่มขึ้น และในส่วนรายได้จากการขายซอฟต์แวร์ในกลุ่ม AEC เพิ่มขึ้นร้อยละ 37.91 เนื่องจากในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ ได้

พัฒนาและเริ่มจัดจำหน่ายซอฟต์แวร์ THAIBIM เป็นซอฟต์แวร์เสริมสำหรับใช้งานร่วมกับซอฟต์แวร์ ARCHICAD เพื่อเติมเต็มและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้งานให้แก่ผู้ใช้งานในประเทศไทย ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากลูกค้า

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายซอฟต์แวร์จำนวน 287.46 ล้านบาท ลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 13.65 ซึ่งเป็นผลจากการชะลอตัวของการผลิตภาคอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในส่วนของการผลิตเพื่อการส่งออกซึ่งได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและมาตรการกีดกันทางการค้า ประกอบกับการชะลอตัวของภาคการก่อสร้างและอสังหาริมทรัพย์ในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการให้สินเชื่อบริหาริมทรัพย์ที่เข้มงวด

(2) รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ (ฮาร์ดแวร์)

รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติเป็นรายได้จากการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ซึ่งผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ เครื่องพิมพ์ 3 มิติ สำหรับใช้ในอุตสาหกรรม รวมถึงวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูง ทำให้กระบวนการในการตัดสินใจซื้อของลูกค้าเน้นใช้ระยะเวลานาน และในบางกรณีเป็นการขายลักษณะโครงการที่มีมูลค่าสูง จึงทำให้รายได้จากการจัดจำหน่ายกลุ่มผลิตภัณฑ์ในกลุ่มนี้มีความผันผวนค่อนข้างมาก โดยในปี 2559 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ จำนวน 75.22 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติ จำนวน 55.80 ล้านบาท และรายได้จากการขายวัสดุสิ้นเปลืองจำนวน 19.42 ล้านบาท

สำหรับปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ จำนวน 65.53 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติ จำนวน 41.18 ล้านบาท และรายได้จากการขายวัสดุสิ้นเปลืองจำนวน 24.35 ล้านบาท รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ในปี 2560 ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 12.88 สาเหตุหลักเกิดจากการส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าภาครัฐและสถาบันการศึกษาจำนวน 34.24 ล้านบาท ที่ต้องเลื่อนการส่งมอบไปต้นปี 2561 ส่งผลให้ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มียอดขายจากการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ จำนวน 158.51 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติ จำนวน 128.33 ล้านบาท และรายได้จากการขายวัสดุสิ้นเปลืองจำนวน 30.18 ล้านบาท ประกอบกับกลุ่มบริษัทฯ มีการขายกลุ่มลูกค้าเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ไปยังอุตสาหกรรมปิโตรเคมีเพิ่มเติม ส่งผลให้รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ในปี 2561 เพิ่มขึ้นร้อยละ 141.88

สำหรับปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ จำนวน 154.29 ล้านบาท แบ่งเป็นรายได้จากการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติ จำนวน 121.82 ล้านบาท และรายได้จากการขายวัสดุสิ้นเปลืองจำนวน 32.47 ล้านบาท ทั้งนี้ รายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 0.06 โดยรายได้จากการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ที่เกิดขึ้นในปี 2562 ส่วนใหญ่เป็นการขายให้แก่กลุ่มลูกค้าที่เป็นพันธมิตรทางธุรกิจ

รายได้จากการบริการ

รายได้จากการบริการคิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 35-38 ของรายได้รวมของกลุ่มบริษัทฯ โดยในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการบริการจำนวน 203.31 ล้านบาท จำนวน 215.71 ล้านบาท และจำนวน 251.17 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 6.10 และร้อยละ 16.44 ทั้งนี้ บริการหลักของกลุ่มบริษัทฯ คือ บริการ Subscription Services ซึ่งเป็นการให้บริการอัปเดตซอฟต์แวร์ และ/หรือบริการบำรุงรักษาเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ตามแพ็คเกจบริการ Subscription Services ที่จะทยอยรับรู้รายได้ตลอดระยะเวลาสัญญาบริการ โดยในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากบริการ Subscription Services จำนวน 156.83 ล้านบาท จำนวน 165.29 ล้านบาท และจำนวน 186.78 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 5.39 และร้อยละ 13.00 ซึ่งสอดคล้องกับยอดขายซอฟต์แวร์ที่เพิ่มสูงขึ้นและตั้งแต่ปี 2560 เป็นต้นมา บริษัทฯ มีนโยบายที่ให้ความสำคัญกับลูกค้า Subscription ของซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS มากขึ้นเนื่องจากรายได้จากบริการ Subscription Services กว้กว่าร้อยละ 80 มาจาก Subscription ของซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS จึงได้มีการจัดตั้งทีมงาน Customer Service Engineering (CSE) เพื่อดูแลลูกค้าใหม่ที่จะระยะเวลาของบริการ Subscription ในปีแรก

ยังไม่หมดอายุเป็นการเฉพาะ ส่งผลทำให้ลูกค้าที่ซื้อซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS ในปีแรกมีการต่ออายุสัญญาบริการ Subscription เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับในปี 2561 บริษัทฯ ได้มุ่งเน้นทำการตลาดในส่วนของลูกค้าที่เคยซื้อซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS ในอดีตที่ปัจจุบันสัญญาบริการ Subscription หมดอายุไปแล้ว เป็นผลทำให้ลูกค้าเก่าที่สัญญาบริการ Subscription หมดอายุไปแล้วกลับมาต่ออายุสัญญาบริการ Subscription มากขึ้น จากนโยบายดังกล่าวส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ มีสัญญา Subscription Services ของซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS ที่อยู่ระหว่างการให้บริการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 2,560 สัญญา ณ สิ้นปี 2559 เพิ่มขึ้นเป็น 2,595 สัญญา ณ สิ้นปี 2560 และ 3,073 สัญญา ณ สิ้นปี 2561

นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังมีการให้บริการอื่นๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างครบวงจร ได้แก่ บริการผลิตชิ้นงานต้นแบบ (Prototype) และการผลิตแบบ Low Volume Production บริการด้านการออกแบบ 3 มิติ ตามความต้องการของลูกค้า (Customized Services) และบริการฝึกอบรม โดยในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการให้บริการอื่นๆ จำนวน 46.47 ล้านบาท จำนวน 50.42 ล้านบาท และจำนวน 64.39 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตราการเติบโตร้อยละ 8.48 และร้อยละ 27.72 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับยอดขายซอฟต์แวร์ที่เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับกลุ่มบริษัทฯ มุ่งเน้นในการให้บริการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าของกลุ่มบริษัทฯ มากยิ่งขึ้น เช่น ให้บริการด้านการออกแบบ 3 มิติ และการพัฒนาโปรแกรมเพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้า เป็นต้น

สำหรับปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากการบริการจำนวน 285.30 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันของปีก่อนคิดเป็นร้อยละ 13.59 โดย ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสัญญา Subscription Services ซอฟต์แวร์ SOLIDWORKS ที่อยู่ระหว่างการให้บริการจำนวน 3,121 สัญญา เพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันของปีก่อนซึ่งมีจำนวน 3,073 สัญญา

รายได้อื่น

ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้อื่นจำนวน 8.43 ล้านบาท จำนวน 10.11 ล้านบาท และจำนวน 9.94 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.56 ร้อยละ 1.79 และร้อยละ 1.34 ของรายได้รวม ตามลำดับ รายได้อื่นที่สำคัญ ได้แก่ ส่วนแบ่งค่าคอมมิชชั่นและเงินสนับสนุนทางการตลาดจากเจ้าของผลิตภัณฑ์ และกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน โดยในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ ได้รับส่วนแบ่งค่าคอมมิชชั่นและเงินสนับสนุนทางการตลาดจากเจ้าของผลิตภัณฑ์ จำนวน 5.64 ล้านบาท จำนวน 4.70 ล้านบาท และจำนวน 5.29 ล้านบาท ตามลำดับ นอกจากนี้ ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน จำนวน 1.59 ล้านบาท

จำนวน 3.91 ล้านบาทและจำนวน 2.29 ล้านบาท ตามลำดับ

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้อื่นจำนวน 7.99 ล้านบาท โดยรายได้อื่นที่สำคัญ คือ ส่วนแบ่งค่าคอมมิชชั่นและเงินสนับสนุนทางการเงิน โดยในปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายรวมจำนวน 512.32 ล้านบาท จำนวน 526.74 ล้านบาท จำนวน 644.00 ล้านบาท และจำนวน 662.77 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94.81 ร้อยละ 93.48 ร้อยละ 87.15 และร้อยละ 90.18 ของรายได้รวม ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

14.2.2 ต้นทุนและค่าใช้จ่าย

ค่าใช้จ่ายของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วย ต้นทุนขายและบริการ ต้นทุนในการจัดจำหน่าย ค่าใช้จ่ายในการบริหาร และค่าใช้จ่ายทางการเงิน โดยในปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีค่าใช้จ่ายรวมจำนวน 512.32 ล้านบาท จำนวน 526.74 ล้านบาท จำนวน 644.00 ล้านบาท และจำนวน 662.77 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94.81 ร้อยละ 93.48 ร้อยละ 87.15 และร้อยละ 90.18 ของรายได้รวม ตามลำดับ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	ปี 2559		ปี 2560	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ต้นทุนขายและบริการ	284.86	55.60	295.78	56.15
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	135.53	26.45	138.20	26.24
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	90.88	17.74	91.76	17.42
ต้นทุนทางการเงิน	1.05	0.21	1.00	0.19
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่าย	512.32	100.00	526.74	100.00
ร้อยละต่อรายได้รวม	94.81		93.48	

ต้นทุนและค่าใช้จ่าย	ปี 2561		ปี 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ต้นทุนขายและบริการ	377.27	58.58	380.30	57.38
ต้นทุนในการจัดจำหน่าย	160.44	24.91	176.31	26.60
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	106.00	16.46	106.16	16.02
ต้นทุนทางการเงิน	0.29	0.05	0.00	0.00
รวมต้นทุนและค่าใช้จ่าย	644.00	100.00	662.77	100.00
ร้อยละต่อรายได้รวม	87.15		90.18	

ต้นทุนขายและบริการ และกำไรขั้นต้น

ต้นทุนขายและบริการถือเป็นค่าใช้จ่ายหลักของกลุ่มบริษัทฯ โดยบริษัทฯ และบริษัทย่อย มีต้นทุนขายและบริการในปี 2559-2561 และปี 2562 จำนวน 284.86 ล้านบาท จำนวน 295.78 ล้านบาท จำนวน 377.27 ล้านบาท และจำนวน 380.30 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.60 ร้อยละ 56.15 ร้อยละ 58.58 และร้อยละ 57.38 ของค่าใช้จ่ายรวมในปี 2559-2561 และปี 2562 ตามลำดับ หากพิจารณาต้นทุนขายและบริการเปรียบเทียบกับรายได้จากการขายและบริการในปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสัดส่วนดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 53.55 ร้อยละ 53.45 ร้อยละ 51.75 และร้อยละ 52.31 ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ 46.45 ร้อยละ 46.55 ร้อยละ 48.25 และร้อยละ 47.69 โดยต้นทุนขายและบริการของกลุ่มบริษัทฯ สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ต้นทุนขายซอฟต์แวร์ ต้นทุนขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ และต้นทุนการบริการ ดังนี้

1. ต้นทุนขายซอฟต์แวร์

ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนขายซอฟต์แวร์จำนวน 140.82 ล้านบาท จำนวน 163.14 ล้านบาท และจำนวน 171.48 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 44.44 ร้อยละ 40.05 และร้อยละ 46.30 ตามลำดับ ทั้งนี้ อัตรากำไรขั้นต้นของซอฟต์แวร์

ในปี 2560 ลดลงจากปี 2559 เนื่องจากมีสัดส่วนการขายซอฟต์แวร์ผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นซอฟต์แวร์ที่กลุ่มบริษัทฯ ไม่ได้เป็นตัวแทนจำหน่ายและมีต้นทุนขายที่สูงกว่า นอกจากนี้ ในปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ ยังได้รับผลกระทบจากการหดตัวของภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ส่งผลให้ลูกค้าชะลอการสั่งซื้อซอฟต์แวร์ในกลุ่ม AEC และทำให้สัดส่วนยอดขายซอฟต์แวร์ ARCHICAD ที่เป็นสินค้าที่มีอัตรากำไรขั้นต้นสูงมีสัดส่วนที่ลดลง สำหรับปี 2561 อัตรากำไรขั้นต้นของซอฟต์แวร์ปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 46.30 เป็นผลจากการที่ค่าของเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าอย่างต่อเนื่องเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐ จากเฉลี่ย 33.94 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 เป็น 32.31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2561 ส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนขายซอฟต์แวร์ที่ลดลง ประกอบกับการฟื้นตัวของภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง และการเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ ซอฟต์แวร์ THAIBIM ส่งผลให้ยอดขายและอัตรากำไรขั้นต้นของซอฟต์แวร์ในกลุ่ม AEC ปรับตัวดีขึ้น

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนขายซอฟต์แวร์จำนวน 156.86 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 42.42 ลดลงจากอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2561 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 46.41 เป็นผลจากการที่ต้นทุนของซอฟต์แวร์หลักบางรายการปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับซอฟต์แวร์ที่กลุ่มบริษัทฯ ไม่ได้เป็นตัวแทนจำหน่ายซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่มีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำมีสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น

2. ต้นทุนขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ (ฮาร์ดแวร์)

ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ จำนวน 58.26 ล้านบาท จำนวน 37.73 ล้านบาท และจำนวน 98.28 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 22.55 ร้อยละ 42.42 และร้อยละ 38.00 ตามลำดับ จะเห็นว่าอัตรากำไรขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ มีความผันผวนค่อนข้างมาก เนื่องจากในช่วงปี 2559 เป็นช่วงที่กลุ่มบริษัทฯ เริ่มทำการตลาดสำหรับกลุ่มลูกค้าภาครัฐและสถาบันการศึกษาจึงมีการใช้กลยุทธ์การแข่งขันด้านราคาเพื่อเป็นการสร้างฐานลูกค้าและขยายตลาดสำหรับลูกค้าในกลุ่มนี้ ประกอบกับในปี 2559 เป็นช่วงที่อัตราแลกเปลี่ยนของค่าเงินบาทมีแนวโน้มอ่อนค่าจากเฉลี่ย 34.25 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2558 เป็น 35.30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2559 ทำให้กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนการจัดหาผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ที่สูง สำหรับปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีอัตรากำไรขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 42.42 ซึ่งเป็นผลจากการที่ค่าเงินบาทที่มีแนวโน้มแข็งค่าจากเฉลี่ย 35.30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2559 เป็น 33.94 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 ส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ที่ต่ำลง สำหรับปี 2561 อัตรากำไรขั้นต้นของผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ เท่ากับร้อยละ 38.00 ลดลงจากในปีก่อนหน้า แม้ว่าค่าของเงินบาทมีแนวโน้ม

โน้มแข็งค่าอย่างต่อเนื่อง เป็น 32.31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐในปี 2561 เนื่องจากในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีการจัดจำหน่ายสินค้าในลักษณะโครงการขนาดใหญ่ให้แก่ลูกค้ากลุ่มภาครัฐและสถาบันการศึกษา โดยโครงการดังกล่าวเป็นการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่มบริษัทฯ ควบคู่กับผลิตภัณฑ์อื่นที่กลุ่มบริษัทฯ ไม่ได้เป็นตัวแทนจำหน่ายทำให้ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้น

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนขายผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ จำนวน 102.48 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 33.58 ลดลงจากอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2561 ซึ่งเท่ากับร้อยละ 38.00 เนื่องจากรายการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติที่เกิดขึ้นในปี 2562 ส่วนใหญ่เป็นการขายให้แก่กลุ่มลูกค้าที่เป็นพันธมิตรทางธุรกิจ ซึ่งจะมีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำกว่าการขายให้แก่ลูกค้าทั่วไป

3. ต้นทุนบริการ

กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนบริการจำนวน 85.79 ล้านบาท ในปี 2559 จำนวน 94.90 ล้านบาท ในปี 2560 และจำนวน 107.51 ล้านบาท ในปี 2561 คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นของการบริการเท่ากับร้อยละ 57.80 ร้อยละ 56.00 และร้อยละ 57.20 ตามลำดับ ต้นทุนบริการที่สำคัญได้แก่ ต้นทุน Subscription Services ซึ่งเป็นต้นทุนที่กลุ่มบริษัทฯ ต้องจ่ายให้กับเจ้าของผลิตภัณฑ์ ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76.04 ร้อยละ 73.17 และร้อยละ 68.97 ของต้นทุนการบริการในปี 2559-2561 ตามลำดับ นอกจากนี้ ต้นทุนบริการอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญ คือ ค่าใช้จ่ายพนักงานฝ่ายเทคนิค ซึ่งเป็นฝ่ายงานในการให้บริการแก่ลูกค้าทั้งก่อนการขายและหลังการขาย โดยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.26 ร้อยละ 14.31 และร้อยละ 14.27 ของต้นทุนการบริการในปี 2559-2561 ตามลำดับ

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีต้นทุนบริการจำนวน 120.95 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 57.60 ซึ่งใกล้เคียงกับอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2561 โดยมีต้นทุน Subscription Services และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.02 และร้อยละ 14.44 ของต้นทุนการบริการ ตามลำดับ

กำไรขั้นต้นและอัตรากำไรขั้นต้น

จากผลกระทบของต้นทุนที่กล่าวข้างต้นทำให้ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรขั้นต้นรวมจำนวน 247.09 ล้านบาท 257.60 ล้านบาท และจำนวน 351.75 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 46.45 ร้อยละ 46.55 และร้อยละ 48.25 ตามลำดับ สาเหตุที่อัตรากำไรขั้นต้นปรับตัวเพิ่มขึ้นตลอดในช่วงปี 2559-2561 เป็นผลมาจากการที่ค่าเงินบาทมีแนวโน้มแข็งค่าขึ้นส่งผลให้มีต้นทุนขายลดลง ประกอบกับการที่ต้นทุนบางส่วนเป็นต้นทุนคงที่ที่ไม่ผันแปรตามรายได้ เช่น ค่าใช้จ่ายพนักงาน ค่าเช่า และค่าเสื่อมราคา ในขณะที่รายได้จากการขายและบริการของกลุ่ม

บริษัท ที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นผลให้กลุ่มบริษัท มีอัตรากำไรขั้นต้นที่สูงขึ้น สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัท มีกำไรขั้นต้นรวมจำนวน 346.69 ล้านบาท คิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 47.69 ซึ่งลดลงจากอัตรากำไรขั้นต้นในปี 2561 เนื่องจากอัตรากำไรขั้นต้นจากการขายซอฟต์แวร์ลดลงจากการที่ต้นทุนของซอฟต์แวร์หลักบางรายการปรับตัวสูงขึ้น ประกอบกับซอฟต์แวร์ที่กลุ่มบริษัท ไม่ได้เป็นตัวแทนจำหน่ายซึ่งเป็นซอฟต์แวร์ที่มีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำมีสัดส่วนที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งรายการขายเครื่องพิมพ์ 3 มิติที่เกิดขึ้นในปี 2562 ส่วนใหญ่เป็นการขายให้แก่กลุ่มลูกค้าที่เป็นพันธมิตรทางธุรกิจ ซึ่งจะมีอัตรากำไรขั้นต้นที่ต่ำกว่าการขายให้แก่ลูกค้าทั่วไป

ต้นทุนในการจัดจำหน่าย

กลุ่มบริษัท มีต้นทุนในการจัดจำหน่ายจำนวน 135.53 ล้านบาท ในปี 2559 จำนวน 138.20 ล้านบาท ในปี 2560 และจำนวน 160.44 ล้านบาท ในปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.48 ร้อยละ 24.97 และร้อยละ 22.01 ของรายได้จากการขายและบริการ ตามลำดับ โดยสัดส่วนดังกล่าวลดลงอย่างต่อเนื่องเนื่องจากรายได้ของกลุ่มบริษัท เพิ่มขึ้นทุกปี ในขณะที่ต้นทุนในการจัดจำหน่ายส่วนใหญ่เป็นรายการที่ไม่ผันแปรตามรายได้ เช่น เงินเดือนพนักงานขาย ค่าใช้จ่ายทางการตลาด และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น ทั้งนี้ ต้นทุนในการจัดจำหน่ายที่สำคัญของกลุ่มบริษัท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน และค่าใช้จ่ายทางการตลาด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ส่วนใหญ่เป็นค่าตอบแทนที่จ่ายให้แก่พนักงานขาย ซึ่งจะได้รับค่าตอบแทนทั้งที่เป็นเงินเดือนประจำ ค่าคอมมิชชั่น และค่าตอบแทนต่างๆ ที่จะเป็นไปตามผลงานยอดขาย โดยในปี 2559 กลุ่มบริษัท มีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานจำนวน 102.70 ล้านบาท ในปี 2560 จำนวน 102.45 ล้านบาท และจำนวน 123.25 ล้านบาท ในปี 2561 โดยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.78 ร้อยละ 74.13 และร้อยละ 76.82 ของต้นทุนในการจัดจำหน่ายรวม ในปี 2559-2561 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายทางการตลาด เป็นค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดงาน Event ประจำปี และงานสัมมนาต่างๆ เช่น SOLIDWORKS Innovation Day, Metalex และ ARCHICAD THAIBIM Conference ตลอดจนการทำการตลาดผ่านทางช่องทางออนไลน์ เช่น Facebook และ Google รวมถึงค่าใช้จ่ายของที่ระลึกและของรางวัลสำหรับลูกค้า โดยในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัท มีค่าใช้จ่ายทางการตลาดจำนวน 16.61 ล้านบาท จำนวน 14.88 ล้านบาท และจำนวน 15.51 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.26 ร้อยละ 10.77 และร้อยละ 9.67 ของต้นทุนในการจัดจำหน่ายรวม ในปี 2559-2561 ตามลำดับ

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัท มีต้นทุนในการจัดจำหน่ายจำนวน 176.31 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 22.68 ของรายได้จากการขายและบริการ โดยต้นทุนในการจัดจำหน่ายที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน ซึ่งมีจำนวน 129.77 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายทางการตลาดจำนวน 20.90 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76.11 และร้อยละ 7.89 ของต้นทุนในการจัดจำหน่าย ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัท มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจำนวน 90.88 ล้านบาท จำนวน 91.76 ล้านบาท และจำนวน 106.00 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.82 ร้อยละ 16.28 และร้อยละ 14.34 ของรายได้รวม ตามลำดับ จะเห็นได้ว่ากลุ่มบริษัท สามารถควบคุมค่าใช้จ่ายในการบริหารได้อย่างรัดกุม ส่งผลให้สัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารต่อรายได้รวมของกลุ่มบริษัท ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้บริหารและพนักงาน เช่น เงินเดือน โบนัส และสวัสดิการอื่นๆ เป็นต้น ซึ่งดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.62 ร้อยละ 65.41 และร้อยละ 65.85 ของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ในปี 2559-2561 ตามลำดับ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสำนักงาน เช่น ค่าเช่า ค่าเสื่อมราคา และค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.24 ร้อยละ 15.63 และร้อยละ 14.07 ของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ปี 2559-2561 ตามลำดับ สำหรับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสำนักงานที่ลดลงตั้งแต่ปี 2560 เนื่องจากในเดือนมิ.ย. 2559 บริษัทฯ ได้ลงทุนซื้อที่ดินและอาคารที่เป็นสำนักงานของบริษัทฯ แทนการเช่าจึงส่งผลให้ค่าเช่าจ่ายของกลุ่มบริษัท ลดลง นอกจากนี้ กลุ่มบริษัท ยังมีค่าบริการวิชาชีพต่างๆ เช่น ค่าสอบบัญชี ค่าผู้ตรวจสอบภายใน และค่าที่ปรึกษา ซึ่งค่าใช้จ่ายดังกล่าวคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.40 ร้อยละ 5.40 และร้อยละ 6.82 ของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ในปี 2559-2561 ตามลำดับ สำหรับค่าบริการวิชาชีพตั้งแต่ปี 2560 ส่วนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการเตรียมความพร้อมในการเสนอขายหุ้นต่อประชาชนเป็นครั้งแรกและการนำบริษัท เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายดังกล่าวข้างต้นแล้ว ส่วนที่เหลือค่าใช้จ่ายในการบริหารอื่น เช่น ค่าวัสดุสิ้นเปลือง ค่าธรรมเนียมธนาคาร และค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัท มีค่าใช้จ่ายในการบริหารจำนวน 106.16 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.60 ของรายได้รวม โดยค่าใช้จ่ายในการบริหารที่สำคัญ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับผู้บริหารและพนักงาน จำนวน 72.83 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับสำนักงานจำนวน 14.08 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.60 และร้อยละ 13.26 ของค่าใช้จ่ายในการบริหาร ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายทางการเงิน

กลุ่มบริษัท มีค่าใช้จ่ายทางการเงินจำนวน 1.05 ล้านบาท

ในปี 2559 จำนวน 1.00 ล้านบาท ในปี 2560 จำนวน 0.29 ล้านบาท ในปี 2561 และจำนวน 0.01 ล้านบาท ในปี 2562 เกิดขึ้นจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นวงเงินหมุนเวียนสำหรับใช้ในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มบริษัทฯ

14.2.3 กำไรสุทธิ

จากผลการดำเนินงานที่กล่าวข้างต้น ทำให้ในปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรสุทธิจำนวน 21.23 ล้านบาท จำนวน 27.73 ล้านบาท จำนวน 75.24 ล้านบาท และจำนวน 57.63 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นอัตรากำไรสุทธิร้อยละ 3.93 ร้อยละ 4.92 ร้อยละ 10.18 และร้อยละ 7.84 ตามลำดับ สาเหตุที่อัตรากำไรสุทธิเพิ่มขึ้นในปี 2561 เป็นผลมาจากการที่รายได้จากการขายและบริการของกลุ่มบริษัทฯ เพิ่มขึ้น ในขณะที่ต้นทุนในการจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายในการบริหารส่วนใหญเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ซึ่งไม่แปรผันตามรายได้ จึงทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) และส่งผลให้กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรสุทธิที่เพิ่มขึ้น

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

เมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity) จะเห็นว่าอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นปรับตัวในทิศทางเดียวกันกับอัตรากำไรสุทธิของกลุ่มบริษัทฯ มีอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 87.90 ในปี 2559 ร้อยละ 77.81 ในปี 2560 ร้อยละ 115.89 ในปี 2561 และร้อยละ 27.69 ในปี 2562 เนื่องจากมีจำนวนผู้ถือหุ้นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังมีการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นอย่างต่อเนื่องจำนวน 6.50 ล้านบาท ในปี 2559 จำนวน 46.72 ล้านบาท ในปี 2560 และจำนวน 67.02 ล้านบาท ในปี 2561

14.3 ฐานะทางการเงิน

14.3.1 สินทรัพย์

ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสินทรัพย์รวมจำนวน 273.28 ล้านบาท จำนวน 310.54 ล้านบาท จำนวน 379.39 ล้านบาท และจำนวน 615.45 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งสินทรัพย์ที่สำคัญของกลุ่มบริษัทฯ ได้แก่ ลูกหนี้การค้า ต้นทุนบริการจ่ายล่วงหน้า สินค้าคงเหลือ และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดย ณ สิ้นปี 2561 สัดส่วนของรายการสินทรัพย์ที่สำคัญดังกล่าวต่อสินทรัพย์รวมคิดเป็นร้อยละ 18.77 ร้อยละ 16.56 ร้อยละ 7.41 และร้อยละ 19.90 ตามลำดับ และสำหรับปี 2562 สัดส่วนของรายการสินทรัพย์ที่สำคัญดังกล่าวต่อสินทรัพย์รวมคิดเป็นร้อยละ 8.83 ร้อยละ 10.50 ร้อยละ 4.22 และร้อยละ 14.56 ตามลำดับ ทั้งนี้ รายละเอียดของสินทรัพย์ที่สำคัญของกลุ่มบริษัทฯ สามารถสรุปได้ ดังนี้

ลูกหนี้การค้า

กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าก่อนหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 81.31 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 69.40 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 จำนวน 71.19 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 และจำนวน 54.37 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2562 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29.75 ร้อยละ 22.35 ร้อยละ 18.77 และร้อยละ 8.84 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ กลุ่มบริษัทฯ มีนโยบายการให้ระยะเวลาชำระหนี้ (Credit Term) ประมาณ 30-60 วัน โดย ณ สิ้นปี 2559-2561 และสิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 43.98 วัน 49.02 วัน 34.71 วัน และ 31.09 วัน ตามลำดับ

ระยะเวลาค้างชำระ	ณ 31 ธ.ค. 2559		ณ 31 ธ.ค. 2560		ณ 31 ธ.ค. 2561		ณ 31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	62.78	77.21	50.46	72.70	47.86	67.23	44.26	81.41
ค้างชำระ								
ไม่เกิน 3 เดือน	17.56	21.59	18.55	26.72	22.16	31.12	8.24	15.16
3 - 6 เดือน	0.73	0.89	0.09	0.13	0.86	1.20	1.87	3.44
6 - 12 เดือน	0.25	0.31	0.20	0.29	0.32	0.45	-	-
มากกว่า 12 เดือน	-	-	0.11	0.16	-	-	-	-
รวมลูกหนี้การค้า	81.31	100.00	69.40	100.00	71.19	100.00	54.37	100.00
หัก : ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	(0.12)		(0.31)		(0.32)		(0.20)	
ลูกหนี้การค้า - สุทธิ	81.19		69.09		70.87		54.17	

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าลูกหนี้ส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัท เป็นลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระและค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน โดย ณ สิ้นปี 2559-2561 และสิ้นไตรมาส 3 ปี 2562 กลุ่มบริษัท มีลูกหนี้ที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 77.21 ร้อยละ 72.70 ร้อยละ 67.23 และร้อยละ 81.40 ของยอดลูกหนี้การค้างก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ตามลำดับ และเป็นลูกหนี้ที่ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.59 ร้อยละ 26.72 ร้อยละ 31.12 และร้อยละ 15.16 ของยอดลูกหนี้การค้างก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่ลูกหนี้ที่ค้างชำระไม่เกิน 3 เดือน จะเกิดขึ้นจากการที่กลุ่มบริษัท ยังไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้เนื่องจากอยู่ระหว่างรอให้ถึงงวดการวางบิลและชำระเงินของลูกค้า และสำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระมากกว่า 3 เดือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.20 ร้อยละ 0.58 ร้อยละ 1.65 และร้อยละ 3.43 ของยอดลูกหนี้การค้างก่อนหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 โดยเป็นลูกหนี้ที่อยู่ระหว่างการเจรจาและติดตามเพื่อเรียกชำระหนี้ที่คงค้าง ทั้งนี้ ในปี 2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัท ได้ตัดจำหน่ายหนี้สูญสำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระเกินกว่า 1 ปี จำนวน 0.36 ล้านบาท และจำนวน 0.20 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นลูกหนี้ที่ได้ตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญไว้ทั้งจำนวนแล้ว

สำหรับนโยบายในการตั้งสำรองค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ กลุ่มบริษัท จะพิจารณาจากประสบการณ์ในการเก็บหนี้และอายุของหนี้ ค้างชำระของลูกหนี้แต่ละราย โดยจะพิจารณาตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญจำนวนร้อยละ 50 สำหรับลูกหนี้ที่ค้างชำระมากกว่า 6 เดือน และจะพิจารณาตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญอีกร้อยละ 50 สำหรับยอดที่เหลือ หากลูกหนี้ดังกล่าวค้างชำระมากกว่า 12 เดือน โดยในปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัท มีการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 0.12 ล้านบาท จำนวน 0.31 ล้านบาท จำนวน 0.32 ล้านบาท และจำนวน 0.21 ล้านบาท ตามลำดับ

ต้นทุนบริการจ่ายล่วงหน้า

ต้นทุนบริการจ่ายล่วงหน้า เป็นต้นทุนค่า Subscription ที่กลุ่มบริษัท ได้ชำระให้แก่เจ้าของผลิตภัณฑ์แล้วและอยู่ระหว่างรอการตัดจำหน่ายเป็นต้นทุนตามระยะเวลาของสัญญาบริการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสัญญาที่มีอายุ 1 ปี โดย ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัท มีต้นทุนบริการจ่ายล่วงหน้าจำนวน 46.68 ล้านบาท จำนวน 55.29 ล้านบาท จำนวน 62.81 ล้านบาท และจำนวน 64.59 ล้านบาท ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.08 ร้อยละ 17.80 ร้อยละ 16.56 และร้อยละ 10.50 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ ทั้งนี้ ต้นทุนบริการจ่ายล่วงหน้าจะเพิ่มขึ้นตามจำนวนสัญญา Subscription Services ที่อยู่ระหว่างการให้บริการ

สินค้าคงเหลือ

	ณ 31 ธ.ค. 2559		ณ 31 ธ.ค. 2560		ณ 31 ธ.ค. 2561		ณ 31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
สินค้าสำเร็จรูป	14.26	68.83	32.40	79.48	14.72	52.38	11.05	42.53
อะไหล่และวัสดุสิ้นเปลือง	5.94	28.66	7.67	18.81	8.24	29.33	10.45	40.22
วัตถุดิบ	0.45	2.17	0.67	1.64	0.68	2.41	1.50	5.77
งานระหว่างทำ	0.07	0.34	0.03	0.08	0.30	1.08	0.10	0.38
สินค้าระหว่างทาง	-	-	-	-	4.16	14.81	2.88	11.09
รวมสินค้าคงเหลือ	20.71	100.00	40.76	100.00	28.11	100.00	25.98	100
หัก : ค่าเผื่อมูลค่าสินค้าคงเหลือลดลง	(1.83)	(8.82)	(2.03)	(4.99)	(1.57)	(5.58)	(2.45)	(9.43)
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	18.88		38.73		26.54		23.53	

สินค้าคงเหลือส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทฯ ได้แก่ สินค้าสำเร็จรูป ซึ่งส่วนใหญ่เป็นซอฟต์แวร์ เครื่องจักร และอุปกรณ์ที่อยู่ระหว่างการรอติดตั้งและส่งมอบให้แก่ลูกค้า โดยกลุ่มบริษัทฯ ไม่มีนโยบายเก็บสต็อกซอฟต์แวร์ เนื่องจากการสั่งซื้อซอฟต์แวร์จากเจ้าของผลิตภัณฑ์มี Lead Time ที่สั้น ในส่วนเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งเป็นตัวแทนจำหน่ายจากเจ้าของผลิตภัณฑ์โดยตรง กลุ่มบริษัทฯ จะทำการสั่งซื้อและนำเข้าจากผู้ผลิตในต่างประเทศเมื่อมีคำสั่งซื้อจากลูกค้าเท่านั้น ดังนั้น กลุ่มบริษัทฯ จึงมีเพียงสินค้าคงเหลือในกลุ่มอะไหล่และวัสดุสิ้นเปลืองที่จะมีสำรองไว้เพื่อให้บริการแก่ลูกค้าที่ซื้อเครื่องพิมพ์ 3 มิติ โดยจะสั่งซื้อทุกเดือนตามปริมาณสินค้าคงเหลือขั้นต่ำ (Minimum Stock) ที่กำหนดไว้

ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือก่อนหักค่าเผื่อมูลค่าสินค้าคงเหลือลดลงจำนวน 20.71 ล้านบาท จำนวน 40.76 ล้านบาท จำนวน 28.11 ล้านบาท และจำนวน 28.75 ล้านบาท ตามลำดับ โดยสินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2560 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก ณ สิ้นปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ซึ่งเป็นเครื่องจักรที่มีมูลค่าสูงที่อยู่ระหว่างรอส่งมอบให้แก่ลูกค้ากลุ่มภาครัฐและสถาบันการศึกษา ซึ่งกลุ่มบริษัทฯ ได้ส่งมอบสินค้าตามโครงการดังกล่าวเรียบร้อยแล้วในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี 2561

ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีนโยบายพิจารณาตั้งค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือสำหรับสินค้าคงเหลือประเภทอะไหล่และวัสดุสิ้นเปลืองตามอายุการใช้งานของสินค้าแต่ละประเภท ซึ่ง ณ สิ้นปี 2559-2561 และ ปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือประเภทอะไหล่และวัสดุสิ้นเปลืองจำนวน 5.94 ล้านบาท จำนวน 7.67 ล้านบาท จำนวน 8.24 ล้านบาท และจำนวน 10.31 ล้านบาท ตามลำดับ ส่งผลให้ในปี 2559 กลุ่มบริษัทฯ มีการตั้งค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือจำนวน 1.83 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.82 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ และสำหรับปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ ตั้งค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจำนวน 0.21 ล้านบาท ทำให้ ณ สิ้นปี 2560 มียอดค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือจำนวน 2.03 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.99 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ณ สิ้นปี 2560 และ ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มียอดค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือจำนวน 1.57 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.58 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ ซึ่งกลุ่มบริษัทฯ มียอดค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือลดลงจากปีก่อนหน้าจำนวน 0.47 ล้านบาท เป็นผลจากการที่ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ ได้มีการจัดโปรโมชั่นเพื่อระบายสินค้ากลุ่มที่เคลื่อนไหวช้า เพื่อให้การบริหารสินค้าคงคลังมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สำหรับปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีการตั้งค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจำนวน 0.64 ล้านบาท ทำให้ปี 2562 มีค่าเผื่อการลดลงของมูลค่าสินค้าคงเหลือจำนวน 2.45 ล้านบาท คิด

เป็นสัดส่วนร้อยละ 9.43 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

กลุ่มบริษัทฯ มีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิจำนวน 54.75 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 52.16 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 และจำนวน 75.50 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 คิดเป็นสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 20.03 ร้อยละ 16.80 และร้อยละ 19.90 ของสินทรัพย์รวม ตามลำดับ

ในปี 2559 กลุ่มบริษัทฯ มีการลงทุนซื้อที่ดินและอาคารสำนักงานจากผู้ให้เช่า จำนวน 23.91 ล้านบาท และมีการลงทุนในการปรับปรุงอาคารและซื้ออุปกรณ์สำนักงานรวม 5.64 ล้านบาท นอกจากนี้ ยังมีการลงทุนในเครื่องจักรสำหรับให้บริการผลิตชิ้นงานและเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับใช้สาธิตการใช้งานแก่ลูกค้า (Demo) จำนวน 3.91 ล้านบาท ในขณะที่มีค่าเสื่อมราคาจำนวน 9.61 ล้านบาท สำหรับในปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีการลงทุนในการปรับปรุงอาคารและซื้ออุปกรณ์สำนักงานรวม 6.19 ล้านบาท ลงทุนในเครื่องพิมพ์ 3 มิติ สำหรับใช้ในการ Demo จำนวน 1.11 ล้านบาท และซื้อยานพาหนะเพิ่มเติมจำนวน 0.67 ล้านบาท ในขณะที่มีการตัดจำหน่ายอุปกรณ์สำนักงาน เครื่องมืออุปกรณ์และยานพาหนะ ซึ่งมีมูลค่าทางบัญชีสุทธิเท่ากับ 0.47 ล้านบาท และมีค่าเสื่อมราคาจำนวน 10.09 ล้านบาท ส่งผลทำให้ ณ สิ้นปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ จำนวน 52.16 ล้านบาท ลดลงจาก ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 2.59 ล้านบาท สำหรับในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีการลงทุนซื้อที่ดินและอาคารสำนักงานจากผู้ให้เช่าเพิ่มเติมจำนวน 27.32 ล้านบาท และมีการลงทุนในการปรับปรุงอาคารและซื้ออุปกรณ์สำนักงานรวม 5.30 ล้านบาท รวมถึงลงทุนในเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับใช้ในการ Demo และยานพาหนะเพิ่มเติมจำนวน 0.78 ล้านบาท ในขณะที่มีการตัดจำหน่ายอุปกรณ์สำนักงานและเครื่องมืออุปกรณ์ ซึ่งมีมูลค่าทางบัญชีสุทธิเท่ากับ 0.15 ล้านบาท และมีค่าเสื่อมราคาจำนวน 10.00 ล้านบาท ส่งผลทำให้ ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิ จำนวน 75.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2560 จำนวน 23.41 ล้านบาท

ปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์สุทธิจำนวน 89.64 ล้านบาท โดยมีการลงทุนในเครื่องจักรสำหรับให้บริการผลิตชิ้นงานและเครื่องมืออุปกรณ์สำหรับใช้ในการ Demo จำนวน 14.30 ล้านบาท และมีการลงทุนในการปรับปรุงอาคารและซื้ออุปกรณ์สำนักงานรวม 15.39 ล้านบาท ในขณะที่มีการตัดจำหน่ายอุปกรณ์สำนักงาน และเครื่องมืออุปกรณ์ ซึ่งมีมูลค่าทางบัญชีสุทธิเท่ากับ 9.00 ล้านบาท และมีค่าเสื่อมราคาจำนวน 12.27 ล้านบาท

14.3.2 สภาพคล่อง

กระแสเงินสด

(หน่วย : ล้านบาท)	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	42.69	45.19	135.58	86.38
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	(25.27)	(7.42)	(30.05)	(26.59)
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	(0.003)	(28.24)	(38.77)	178.35
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	17.34	8.10	66.56	238.59

กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 42.69 ล้านบาท ในปี 2559 จำนวน 45.19 ล้านบาท ในปี 2560 และจำนวน 135.58 ล้านบาท ในปี 2561 จะเห็นว่ากลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดรับจากการดำเนินงานเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรก่อนหักภาษีจำนวน 36.74 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 28.06 ล้านบาท ในปี 2559 นอกจากนี้ ในปี 2560 มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้นจำนวน 36.02 ล้านบาท และมีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นลดลง 2.33 ล้านบาท ในขณะที่กลุ่มบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจำนวน 20.05 ล้านบาท ส่งผลทำให้มีเงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 45.19 ล้านบาท สำหรับปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีกำไรก่อนหักภาษีจำนวน 94.96 ล้านบาท และมีสินค้าคงเหลือลดลงจำนวน 12.66 ล้านบาท และมีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้น 25.27 ล้านบาท ในขณะที่มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้นจำนวน 25.83 ล้านบาท ทำให้ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดได้มาจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 135.58 ล้านบาท

ในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัทฯ มีกระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 25.27 ล้านบาท จำนวน 7.42 ล้านบาท และจำนวน 30.05 ล้านบาท ตามลำดับ โดยในปี 2559 มีการซื้อที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรวมจำนวน 31.62 ล้านบาท ในขณะที่มีเงินสดรับจากการจำหน่ายทรัพย์สินจำนวน 0.47 ล้านบาท นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังมีเงินสดรับชำระจากเงินให้กู้ยืมแก่กิจการที่เกี่ยวข้องกันและดอกเบี้ยรวมจำนวน 4.89 ล้านบาท และดอกเบี้ยรับจำนวน 1.00 ล้านบาท สำหรับปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีการลงทุนปรับปรุงอาคารสำนักงาน และซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ยานพาหนะและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรวมจำนวน 8.20 ล้านบาท โดยมีเงินสดรับจากการจำหน่ายทรัพย์สินจำนวน 0.62 ล้านบาท และมีดอกเบี้ยรับจำนวน 0.26 ล้านบาท ในปี 2561 บริษัทฯ ได้ซื้อหุ้นสามัญของ RP เพิ่มเติมจากผู้ถือหุ้นเดิมจำนวนรวม 0.86 ล้านบาท เพื่อให้สัดส่วนการถือหุ้นของบริษัทฯ ใน RP เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 99.99 ของจำนวนหุ้นที่จำหน่ายได้แล้วทั้งหมด ประกอบกับการลงทุนซื้อที่ดินและอาคาร อุปกรณ์ และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรวมจำนวน 34.90 ล้านบาท ในขณะที่กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดรับจากการจำหน่ายทรัพย์สินจำนวน 0.10 ล้านบาท นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังมีเงินสดรับชำระเงินกู้ยืมจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกันจำนวน 3.17

ล้านบาท และมีดอกเบี้ยรับจำนวน 2.46 ล้านบาท

กลุ่มบริษัทฯ มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 0.003 ล้านบาท ในปี 2559 เนื่องจากบริษัทฯ มีการกู้ยืมเงินระยะยาวจากสถาบันการเงินจำนวน 17.00 ล้านบาท เพื่อใช้ซื้อที่ดินและอาคารสำนักงาน และมีการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน สัญญาเช่าทางการเงินและดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 10.78 ล้านบาท นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้มีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 6.50 ล้านบาท สำหรับปี 2560 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดรับจากการชำระหนี้ค่าหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 27 ล้านบาท ในขณะที่มีการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน สัญญาเช่าทางการเงินและดอกเบี้ยจ่ายจำนวน 8.52 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผล 46.72 ล้านบาท ทำให้กลุ่มบริษัทฯ มีกระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 28.24 ล้านบาท สำหรับปี 2561 บริษัทฯ มีเงินสดรับจากการชำระหนี้ค่าหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 46.80 ล้านบาท ในขณะที่มีการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงินและสัญญาเช่าทางการเงิน และดอกเบี้ยจ่ายรวมจำนวน 18.55 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผล 67.02 ล้านบาท ทำให้กลุ่มบริษัทฯ มีกระแสเงินสดใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 38.77 ล้านบาท

ปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 86.38 ล้านบาท เนื่องจากมีกำไรก่อนหักภาษีจำนวน 72.20 ล้านบาท โดยมีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นลดลงจำนวน 5.71 ล้านบาท ในขณะที่มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้หมุนเวียนอื่นเพิ่มขึ้นจำนวน 4.57 ล้านบาท และมีสินค้าคงเหลือลดลงจำนวน 2.11 ล้านบาท นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีการลงทุนในอาคาร อุปกรณ์และสินทรัพย์ไม่มีตัวตนรวมจำนวน 31.05 ล้านบาท และมีเงินสดรับจากการจำหน่ายอุปกรณ์สำนักงาน และเครื่องมืออุปกรณ์จำนวน 3.80 ล้านบาท ทำให้มีเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 26.59 ล้านบาท ประกอบกับมีเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงินจำนวน 8.38 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการจ่ายชำระคืนเงินกู้ยืมและดอกเบี้ยที่เกี่ยวข้องจำนวน 0.74 ล้านบาท และจ่ายเงินปันผลจำนวน 24.84 ล้านบาทและมีมูลค่าจากการระดมทุนจำนวน 196.80 ล้านบาท

อัตราส่วนสภาพคล่อง

กลุ่มบริษัท มีอัตราส่วนสภาพคล่อง ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 เท่ากับ 0.99 เท่า 0.98 เท่า 1.09 เท่า และ 1.99 เท่า ตามลำดับ และมีอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วเท่ากับ 0.66 เท่า 0.52 เท่า 0.75 เท่า และ 1.64 เท่า ตามลำดับ อัตราส่วนสภาพคล่องกับอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วแตกต่างกัน เนื่องจากกลุ่มบริษัท มีสัดส่วนของสินค้าคงเหลือและต้นทุนค่าบริการจ่ายล่วงหน้าต่อสินทรัพย์หมุนเวียนคิดเป็นร้อยละ 31.55 ร้อยละ 37.84 ร้อยละ 30.67 และร้อยละ 17.34 ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัท มี Cash Cycle เท่ากับ 23.94 วัน ในปี 2559 เท่ากับ 26.43 วัน ในปี 2560 และเท่ากับ 20.95 วัน ในปี 2561 โดย Cash Cycle ในปี 2560 เพิ่มขึ้นเกิดจากระยะขายสินค้าเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นจาก 25.77 วันในปี 2559 เป็น 37.37 วัน จากการที่ ณ สิ้นปีกลุ่มบริษัท มีสินค้าที่รอส่งมอบสำหรับโครงการของลูกค้าภาครัฐและสถาบันการศึกษา จึงทำให้ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับกลุ่มบริษัท มีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 43.98 วันในปี 2559 เป็น 49.02 วัน ในขณะที่มีระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็น 59.97 วัน จากการที่ในช่วงปลายปี 2560 กลุ่มบริษัท มีเจ้าหนี้การค้าที่ยังไม่ถึงกำหนดชำระ ซึ่งเกิดจากการสั่งซื้อผลิตภัณฑ์ด้านการออกแบบ 3 มิติ ที่เป็นเครื่องจักรที่มีมูลค่าสูงเพื่อเตรียมส่งมอบให้แก่ลูกค้า และสำหรับปี 2561 กลุ่มบริษัท มี Cash Cycle ลดลงมาอยู่ที่ 20.95 วัน เนื่องจากระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยลดลงเป็น 34.71 วัน ในขณะที่มีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย เท่ากับ 34.71 วัน และระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย เท่ากับ 46.63 วัน

ปี 2562 กลุ่มบริษัท มี Cash Cycle เท่ากับ 21 วัน โดยมีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 31.09 วัน ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยเท่ากับ 25.61 วัน และระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 35.46 วัน

	ปี 2559	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	0.99	0.98	1.09	1.99
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า)	0.66	0.52	0.75	1.64
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	43.98	49.02	34.71	31.09
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	25.77	37.37	32.86	25.61
ระยะเวลาชำระหนี้เฉลี่ย (วัน)	45.81	59.97	46.63	35.46
Cash Cycle (วัน)	23.94	26.43	20.95	21.24

14.3.3 แหล่งที่มาของเงินทุน

หนี้สิน

ณ สิ้นปี 2559-2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัท มีหนี้สินรวมจำนวน 238.47 ล้านบาท จำนวน 271.64 ล้านบาท จำนวน 286.54 ล้านบาท และจำนวน 292.02 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินส่วนใหญ่ ได้แก่ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น และรายได้รับล่วงหน้า ซึ่งเป็นหนี้สินหมุนเวียนที่เกิดจากการประกอบธุรกิจ โดยกลุ่มบริษัท มีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นจำนวน 85.99 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 93.90 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 จำนวน 94.21 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 และจำนวน 78.57 ล้านบาท ปี 2562 และมีรายได้รับล่วงหน้าที่เกิดจากการให้บริการ Subscription Services ที่จะถูกทยอยรับรู้รายได้ตลอดอายุสัญญาบริการจำนวน 112.63 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 140.74 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 จำนวน 165.52 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2561 และจำนวน 175.42 ล้านบาท ปี 2562

ทั้งนี้ หากพิจารณาในส่วนของหนี้สินจากสถาบันการเงิน ซึ่งประกอบด้วย เงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน โดยในปี 2559-2561 กลุ่มบริษัท มีเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินจำนวน 24.32 ล้านบาท จำนวน 18.11 ล้านบาท และจำนวน 0.73 ล้านบาท ซึ่งเป็นและเงินกู้ยืมระยะสั้นสำหรับใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนของกิจการจำนวน 8.33 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 14.22 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 และกลุ่มบริษัท ไม่มีและเงินกู้ยืมระยะสั้นคงค้างสำหรับ ณ สิ้นปี 2561 และอีกส่วนหนึ่งคือเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ซึ่งเป็นวงเงินสินเชื่อสำหรับซื้อที่ดินและอาคารในปี 2559 จำนวน 17 ล้านบาท โดย กลุ่มบริษัท ได้ทยอยจ่ายชำระเงินกู้ยืมดังกล่าวตามเงื่อนไขของสัญญาเงินกู้ จึงส่งผลให้ ณ สิ้นปี 2559-2561 กลุ่มบริษัท มีเงินกู้ยืมระยะยาวคงเหลือจำนวน 15.99 ล้านบาท 3.88 ล้านบาท และ 0.73 ล้านบาท นอกจากนี้ กลุ่มบริษัท ยังมีหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินซึ่งเป็นการหนี้สินที่เกิดจากการเช่าซื้อยานพาหนะ จำนวน 2.25 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 0.88 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 และกลุ่มบริษัท ไม่มีหนี้สินหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงินคงค้าง ณ สิ้นปี 2561 และสำหรับ ปี 2562 กลุ่มบริษัท ไม่มีหนี้สินจากสถาบันการเงิน ทั้งส่วนที่เป็นเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงิน และหนี้สินตามสัญญาเช่าทางการเงิน

ส่วนของผู้ถือหุ้น

กลุ่มบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 34.81 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2559 และจำนวน 38.90 ล้านบาท ณ สิ้นปี 2560 เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2559 จำนวน 4.09 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีการเพิ่มทุนจำนวน 27 ล้านบาท ทำให้บริษัทฯ มีทุนที่ออกและเรียกชำระแล้วเพิ่มขึ้นจากจำนวน 9 ล้านบาท เป็น 36 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 270,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท ประกอบกับมีกำไรสะสมที่เพิ่มขึ้นจากผลการดำเนินงานในปี 2560 จำนวน 27.73 ล้านบาท และมีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 46.72 ล้านบาท สำหรับส่วนของผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2561 มีจำนวน 92.86 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2560 จำนวน 53.95 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทฯ มีการเพิ่มทุนจำนวน 46.80 ล้านบาท ทำให้บริษัทฯ มีทุนที่ออกและเรียกชำระแล้วเพิ่มขึ้นจากจำนวน 36 ล้านบาท เป็น 82.80 ล้านบาท โดยการออกหุ้นสามัญเพิ่มทุนจำนวน 468,000 หุ้น มูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 100 บาท ประกอบกับมีกำไรสะสมที่เพิ่มขึ้นจากผลการดำเนินงานในปี 2561 จำนวน 75.24 ล้านบาท และมีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 67.02 ล้านบาท

ปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นจำนวน 323.43 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ณ สิ้นปี 2561 จำนวน 230.57 ล้านบาท เกิดจากกำไรสะสมที่เพิ่มขึ้นจากกำไรเบ็ดเสร็จรวมในปี 2562 ของกลุ่มบริษัทฯ จำนวน 57.63 ล้านบาท บริษัทฯ มีมูลค่าจากการระดมทุน จำนวน 196.80 ล้านบาท ทำให้บริษัทฯ มีทุนที่ออกและเรียกชำระแล้วเพิ่มขึ้นจากจำนวน 82.80 ล้านบาท เป็น 140 ล้านบาท และมีการจ่ายเงินปันผลจำนวน 24.84 ล้านบาท

ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน

กลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 7.13 เท่า ณ สิ้นปี 2559 เท่ากับ 7.25 เท่า ณ สิ้นปี 2560 เท่ากับ 3.09 เท่า ณ สิ้นปี 2561 และเท่ากับ 0.90 เท่า ณ ปี 2562 ทั้งนี้ เนื่องจากหนี้สินส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทฯ เป็นหนี้สินจากการดำเนินงาน เช่น เจ้าหนี้การค้า และเจ้าหนี้รายได้รับล่วงหน้า ซึ่งหากพิจารณาจากสัดส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะเท่ากับ 0.55 เท่า ณ สิ้นปี 2559 เท่ากับ 0.13 เท่า ณ สิ้นปี 2560 เท่ากับ 0.01 เท่า ณ สิ้นปี 2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ ไม่มีหนี้สินส่วนที่มีภาระดอกเบี้ยสาเหตุที่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นลดลงอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นที่เพิ่มขึ้นตามรายละเอียดที่อธิบายในหัวข้อ ส่วนของผู้ถือหุ้น